

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

15 Ιανουαρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 120

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 2860 ΕΞ 2026

Έγκριση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Ηπείρου στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της προγραμματικής περιόδου 2026-2030.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του ν. 5264/2025 «Νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, μεταφορά Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και λοιπές διατάξεις» (Α' 239), και ιδίως της παρ. 9 του άρθρου 6 αυτού,

β. του άρθρου 123 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167 και διορθ. σφαλμ. Α 171 και Α' 189), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 45 του ν. 5240/2025 (Α' 184),

γ. της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133),

δ. του άρθρου 23 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143),

ε. του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019,

στ. του π.δ. 5/2022 «Οργανισμός του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15) και ιδίως των άρθρων 70 έως 73 αυτού,

ζ. του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευομένων φορέων» (Α' 130) και ιδίως του άρθρου 3 αυτού,

η. του π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131),

θ. του π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139) και ιδίως της παρ. 1 του άρθρου 1 αυτού,

ι. του π.δ. 50/2024 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών» (Α' 129) και ιδίως της παρ. 1 του άρθρου 1 αυτού.

2. Την υπό στοιχεία Υ21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).

3. Την υπ' αρ. 32/27.11.2025 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Έγκριση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την προγραμματική περίοδο 2026-2030» (Α' 220).

4. Την υπ' αρ. 212522/5.12.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2026-2030» (Β' 6516).

5. Το υπό στοιχεία ΔΑΠ/234854/7611/18-12-2025 έγγραφο της Περιφέρειας Ηπείρου με το οποίο υποβάλλεται προς έγκριση το ΠΠΑ Ηπείρου στο πλαίσιο του ΕΠΑ 2026-2030.

6. Την υπ' αρ. 225905/30.12.2025 εισήγηση της Γενικής Γραμματέως Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την έγκριση του ΠΠΑ Ηπείρου στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της προγραμματικής περιόδου 2026-2030.

7. Την υπ' αρ. 222127/19.12.2025 εισήγηση δημοσιονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (περ. ε της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014), σύμφωνα με την οποία με την παρούσα απόφαση προκαλείται δαπάνη στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.) του κρατικού προϋπολογισμού ύψους εκατόν τριάντα τριών εκατομμυρίων ευρώ (133.000.000,00 €), η οποία θα καλυφθεί από πιστώσεις που θα εγγραφούν στο εθνικό σκέλος του ΑΠΔΕ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών την περίοδο 2026 έως 2030, ως φορέα που εγγράφονται οι πιστώσεις των Περιφερειών της Ελληνικής Επικράτειας.

8. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρησης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Έγκριση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Ηπείρου

1. Εγκρίνεται το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Ηπείρου 2026-2030, το οποίο καταρτίστηκε και αξιολογήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις, τους όρους και τη διαδικασία της υπ' αρ. 212522/5.12.2025 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2026-2030» (Β' 6516) και των παρ. 4 και 6 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

2. Εντός έξι (6) μηνών από την έγκριση του ΠΠΑ υποβάλλεται αν απαιτείται η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του προγράμματος, με ευθύνη της Περιφέρειας Ηπείρου και με την επιφύλαξη της τήρησης της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για την εξειδίκευσή του και τυχόν μετέπειτα προσαρμογές του σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019.

3. Το εγκεκριμένο ΠΠΑ Ηπείρου 2026-2030, το οποίο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα της παρούσας απόφασης αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΕΠΑ (www.epa.gov.gr) και στον ιστότοπο της Περιφέρειας Ηπείρου σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019.

Άρθρο 2

Προϋπολογισμός Προγράμματος

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος για την Προγραμματική Περίοδο 2026-2030 ανέρχεται σε εκατόν τριάντα τρία εκατομμύρια ευρώ (133.000.000,00 €), σύμφωνα με την υπ' αρ. 32/27.11.2025 ΠΥΣ και κατανέμεται στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Άρθρο 3

Υπηρεσία Διαχείρισης

1. Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής του Προγράμματος Ανάπτυξης ορίζεται η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Γενικής Διεύθυνσης Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης της Περιφέρειας Ηπείρου, η οποία αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 5264/2025.

2. Στην Υπηρεσία Διαχείρισης ανατίθεται η διαχείριση των πόρων του άρθρου 2 της παρούσας.

Άρθρο 4

Παράρτημα

Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης το Παράρτημα που ακολουθεί, το οποίο περιλαμβάνει το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Ηπείρου 2026-2030.

Παράρτημα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2026-2030

Μια Ήπειρος Πράσινη, Έξυπνη και Κοινωνικά Συμπεριληπτική

Δεκέμβριος 2025

Περιεχόμενα

Περιγραφή του φορέα κατάρτισης

Μεθοδολογία κατάρτισης ΤΠΑ/ΠΠΑ

Υφιστάμενη κατάσταση Περιφέρειας

1. Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη
2. Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών
3. Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση της Κλιματικής Κρίσης
4. Καινοτομία, Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα
5. Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη
6. Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός
7. Υποστήριξη Προγραμμάτων (Διοικητική Ικανότητα και Τεχνική Βοήθεια)

Αναπτυξιακή στρατηγική

Στρατηγική Περιφέρειας Ηπείρου 2026-2030

Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι (ΑΣ) του ΠΠΑ Ηπείρου 2026-2030

Προϋπολογισμός

Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΠΑ

Περιγραφή του φορέα κατάρτισης

Η Περιφέρεια αποτελεί μία αυτοτελή ενιαία Διοικητική Μονάδα αποκέντρωσης της Κρατικής Διοίκησης με αρμοδιότητες σχεδιασμού, προγραμματισμού, συντονισμού και εφαρμογής των πολιτικών για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της γεωγραφικής της περιοχής.

Οι βασικοί νόμοι που διέπουν τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού είναι:

- ν. 1622/1986 «Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός»
- ν. 2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, Ρύθμιση Θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες Διατάξεις»
- ν. 2647/1998 «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε Περιφέρειες»
- ν. 3852/2010 - «Πρόγραμμα Καλλικράτης»
- ν. 4555/2018 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής - Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]»
- ν. 4894/2022: Θέτει νέες ρυθμίσεις για την οργάνωση και λειτουργία των ΟΤΑ.
- ν. 4944/2022: Περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν τη χρηματοδότηση και τη λειτουργία των ΟΤΑ.
- ν. 5043/2023: Ο πιο πρόσφατος νόμος, που αφορά ρυθμίσεις σχετικές με τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, αλλά και θέματα όπως η ευζωία των ζώων συντροφιάς, το ανθρώπινο δυναμικό του δημοσίου τομέα και άλλες επείγουσες διατάξεις.

Η τελευταία τροποποίηση - αναθεώρηση του Οργανισμού της Περιφέρειας Ηπείρου (Π.Δ. 140/2010 ΦΕΚ 233/27-12-2010 τ. Α', όπως ισχύει), διαμορφώθηκε με την απόφαση 14/46/30-10-2025 του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου. Οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου διαρθρώνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Οι περιφερειακές υπηρεσίες οργανώνονται στο πλαίσιο της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και υπάγονται σε οργανική μονάδα της κεντρικής υπηρεσίας.

Οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου διαρθρώνονται ως κατωτέρω:

- α. Αυτοτελείς Υπηρεσίες -Υπηρεσίες Υπαγόμενες στον Περιφερειάρχη
- β. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών & Εσωτερικής Λειτουργίας
- γ. Γενική Διεύθυνση Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- δ. Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Υποδομών
- ε. Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
- στ. Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης
- ζ. Γενική Διεύθυνση Μεταφορών & Επικοινωνιών

η. Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.

Οι αρμοδιότητες των Περιφερειών, ως έχουν καθοριστεί με το ν. 3852/2010 («Πρόγραμμα Καλλικράτης») και έχουν τροποποιηθεί στην διάρκεια των επόμενων ετών, αφορούν τους ακόλουθους τομείς:

- Προγραμματισμού - Ανάπτυξης,
- Γεωργίας – Κτηνοτροφίας – Αλιείας, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:
 - Υποτομέας Προγραμματισμού
 - Υποτομέας Γεωργίας
 - Υποτομέας Κτηνοτροφίας
 - Υποτομέας Αλιείας
- Φυσικών Πόρων – Ενέργειας – Βιομηχανίας, στους οποίους περιλαμβάνονται,
- ιδίως:
 - Υποτομέας Διαχείρισης Υδάτων
 - Υποτομέας Ορυκτού Πλούτου
 - Υποτομέας Ενέργειας
 - Υποτομέας Βιομηχανίας και Βιοτεχνίας
- Απασχόλησης – Εμπορίου – Τουρισμού,
- Μεταφορών–Επικοινωνιών
- Έργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος
- Υγείας
- Παιδείας – Πολιτισμού – Αθλητισμού
- Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας

Μεθοδολογία κατάρτισης ΤΠΑ/ΠΠΑ

Για την κατάρτιση του Περιφερειακού της Προγράμματος Ανάπτυξης περιόδου 2026-2030, η Περιφέρεια Ηπείρου ακολούθησε τα παρακάτω βασικά στάδια σχεδιασμού:

- ◆ εξέταση και διερεύνηση των αναπτυξιακών και θεσμικών πλαισίων που επηρεάζουν τις σχεδιαζόμενες πολιτικές της Περιφέρειας.
- ◆ διάγνωση των αναγκών και των προκλήσεων, όπως και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής.
- ◆ προσδιορισμό των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της Περιφέρειας για την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, για την αντιμετώπιση των αναγκών.
- ◆ προσδιορισμό των αξόνων προτεραιότητας, εξειδίκευση του Προγράμματος και κατάρτιση χρηματοδοτικού πίνακα.

Υφιστάμενη κατάσταση Περιφέρειας

Το παρόν κεφάλαιο αποτελεί τη βάση σχεδιασμού του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Ηπείρου 2026-2030, παρουσιάζοντας την ολοκληρωμένη εικόνα της Περιφέρειας ανά τομέα πολιτικής.

Η ανάλυση δομείται γύρω από τους επτά (7) Αναπτυξιακούς Στόχους (ΑΣ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), στους οποίους το ΠΠΑ Ηπείρου ευθυγραμμίζεται πλήρως. Για κάθε Άξονα, εξετάζονται τα βασικά δεδομένα της **υφιστάμενης κατάστασης** και παρουσιάζεται η **Συνοπτική Ανάλυση SWOT** (Δυνατά Σημεία, Αδυναμίες, Ευκαιρίες, Απειλές).

Η Περιφέρεια, παρά τις σημαντικές επιδόσεις σε κοινωνικές δράσεις και τη θεαματική βελτίωση των **μεταφορικών υποδομών**, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δομικές προκλήσεις, όπως το **χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ**, η **υψηλή ανεργία** των νέων και η **δημογραφική συρρίκνωση**. Παράλληλα, η γεωγραφία και η κλιματική κρίση επιβάλλουν την ενίσχυση της **ανθεκτικότητας** (resilience), ενώ η **πανεπιστημιακή αριστεία** στα Ιωάννινα αποτελεί κρίσιμη ευκαιρία για την **διάχυση της καινοτομίας** και τη γεφύρωση του **ψηφιακού χάσματος** με τις ορεινές περιοχές.

Η κατανόηση αυτών των σημείων αποτελεί προϋπόθεση για τη διαμόρφωση των παρεμβάσεων του ΠΠΑ, ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα των πόρων και να επιτευχθεί το στρατηγικό όραμα της Περιφέρειας Ηπείρου.

1. Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη

Η Ήπειρος παραμένει μία από τις οικονομικά ασθενέστερες περιφέρειες της ΕΕ, παρά τη βελτίωση των δεικτών. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε το 2023 περίπου στο **45% του μέσου όρου της ΕΕ**, από 43% το 2022, σύμφωνα με στοιχεία Eurostat.

Ταυτόχρονα, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός παραμένουν σημαντικό ζήτημα: για το 2023, η ΕΛΣΤΑΤ εκτιμά ότι περίπου **1 στους 5 κατοίκους της Ηπείρου (20,1%)** βρίσκεται σε

κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ποσοστό μεν από τα χαμηλότερα στην Ελλάδα, αλλά πάντως υψηλό.

Η ανεργία είναι συγκριτικά υψηλή: το Α' τρίμηνο 2023 στην Ήπειρο καταγράφηκε ποσοστό **15,1%**, έναντι 11,8% στο σύνολο της χώρας, με ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά στους νέους 15–24 ετών.

Απέναντι σε αυτά τα δομικά προβλήματα, η Περιφέρεια Ηπείρου κατευθύνει σχεδόν **40% των πόρων του** Περιφερειακού Προγράμματος «Ήπειρος 2021–2027» στην **κοινωνική συνοχή** (στόχος Ευρωπαϊκής Πολιτικής για κοινωνική Ευρώπη), ενώ συνολικά **26% της δημόσιας δαπάνης** του προγράμματος αφορά κοινωνικές δράσεις.

Συνολικά, η εικόνα είναι μια περιφέρεια με **ισχυρά εργαλεία κοινωνικής πολιτικής**, αλλά με επίμονα προβλήματα φτώχειας, ανεργίας και δημογραφικής συρρίκνωσης (πληθυσμός ~320 χιλ. κατοίκων το 2021, με μείωση σε σχέση με το 2011).

Ο αθλητισμός, δε, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα κοινωνικής συνοχής, δημόσιας υγείας και ενεργού συμμετοχής των πολιτών, ιδίως για τις νεότερες ηλικίες, τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και τον αγροτικό και ορεινό πληθυσμό της Περιφέρειας Ηπείρου. Στην Περιφέρεια λειτουργεί δίκτυο αθλητικών υποδομών τοπικής και υπερτοπικής εμβέλειας (ανοικτά και κλειστά γήπεδα, στάδια, κολυμβητήρια), το οποίο όμως παρουσιάζει σημαντικές ανισότητες ως προς τη χωρική κατανομή, την κατάσταση συντήρησης και την ενεργειακή αποδοτικότητα.

Συνοπτική SWOT

<ul style="list-style-type: none">• Δυνατά Σημεία (Strengths):<ul style="list-style-type: none">○ Ισχυρό κοινωνικό κεφάλαιο, ενεργά τοπικά δίκτυα και κοινότητες.○ Παρουσία ποιοτικών υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης σε αστικά κέντρα.○ Υψηλή κοινωνική ανθεκτικότητα και αίσθημα συλλογικότητας.○ Δυνατότητες ανάπτυξης κοινωνικής οικονομίας.○ Ισχυρές άτυπες μορφές κοινωνικής αλληλεγγύης, οικογενειακής στήριξης και ιδιοκατοίκησης, που μετριάζουν τις πιο ακραίες μορφές φτώχειας.○ Υφιστάμενο δίκτυο βασικών αθλητικών υποδομών σε αστικά και ημιαστικά κέντρα.	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):<ul style="list-style-type: none">○ Χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ (45% της ΕΕ) και επίμονα υψηλή ανεργία, ειδικά στους νέους και τις γυναίκες.○ Δημογραφική γήρανση, πληθυσμιακή αποψίλωση ορεινών περιοχών και περιορισμένες ευκαιρίες ποιοτικής απασχόλησης.○ Γήρανση και ελλιπής συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων.○ Χωρικές ανισότητες πρόσβασης σε αθλητικές δραστηριότητες (ορεινές – απομακρυσμένες περιοχές).
<ul style="list-style-type: none">• Ευκαιρίες (Opportunities):<ul style="list-style-type: none">○ Προγράμματα κοινωνικής ένταξης, κατάρτισης και απασχόλησης από ΕΕ.).○ Σύνδεση κοινωνικών πολιτικών με την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση (π.χ. πράσινες θέσεις εργασίας, ψηφιακές	<ul style="list-style-type: none">• Απειλές (Threats):<ul style="list-style-type: none">○ Συνεχιζόμενη δημογραφική συρρίκνωση.○ Περαιτέρω επιδείνωση εισοδηματικών ανισοτήτων λόγω πληθωρισμού, ενεργειακών κρίσεων ή νέων κρίσεων (π.χ. φυσικές καταστροφές).

<p>κοινωνικές υπηρεσίες).</p> <ul style="list-style-type: none">○ Ανάπτυξη υποδομών πρόνοιας και υπηρεσιών τηλε-υγείας.○ Ενίσχυση κοινωνικής οικονομίας και τοπικών συνεργειών.○ Προσέλκυση ψηφιακών νομάδων και νέων κατοίκων.○ Ανάπτυξη προγραμμάτων άθλησης πρόληψης και ευεξίας σε συνεργασία με το σύστημα υγείας.○ Σύνδεση αθλητισμού με τουρισμό εμπειρίας και τοπικές διοργανώσεις.○ Προώθηση πράσινων και ενεργειακά αποδοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων.	<ul style="list-style-type: none">○ Διαρκής «διαρροή εγκεφάλων» (brain drain) και ενεργού πληθυσμού προς μεγαλύτερα αστικά κέντρα και το εξωτερικό.○ Περιορισμένοι δημόσιοι πόροι για συντήρηση και λειτουργία υποδομών.○ Κλιματικοί παράγοντες που επηρεάζουν ανοικτές αθλητικές εγκαταστάσεις.
--	--

2. Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών

Σε επίπεδο μεταφορικών υποδομών, η Ήπειρος έχει βελτιώσει θεαματικά την προσβασιμότητά της την τελευταία 20ετία (Εγνατία Οδός, Ιόνια Οδός, λιμένας Ηγουμενίτσας).

Ωστόσο:

- Δεν διαθέτει σιδηροδρομική σύνδεση, γεγονός που περιορίζει την πολυτροπικότητα και το χαμηλό ανθρακικό αποτύπωμα στις μεταφορές.
- Υπάρχουν ακόμα **κρίσιμα ελλείποντα τμήματα** στο οδικό δίκτυο (σύνδεση Ιόνιας Οδού με Πρέβεζα) και προβλήματα οδικής ασφάλειας, ειδικά στο ορεινό και επαρχιακό δίκτυο.

Συμπληρωματικά, υλοποιούνται ή ωριμάζουν έργα σε βασικούς άξονες (οδικά έργα, παρακάμψεις, συνδέσεις με Ιόνια), ενώ η Περιφέρεια διατηρεί ενεργό ρόλο στη διεκδίκηση παρεμβάσεων στρατηγικής σημασίας.

Συνοπτική SWOT

<ul style="list-style-type: none">• Δυνατά Σημεία (Strengths):<ul style="list-style-type: none">○ Σημαντικά βελτιωμένο βασικό οδικό δίκτυο (Εγνατία, Ιόνια) και διεθνής λιμένας Ηγουμενίτσας.○ Στρατηγική θέση ως πύλη προς τα Βαλκάνια.	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):<ul style="list-style-type: none">○ Απουσία σιδηροδρομικού δικτύου και περιορισμένη πολυτροπικότητα στις εμπορευματικές και επιβατικές μεταφορές.○ Παλαιότητα και κίνδυνοι οδικής ασφάλειας στο δευτερεύον/αγροτικό δίκτυο, ειδικά σε ορεινές κοινότητες.○ Ανάγκη εκσυγχρονισμού υποδομών ύδρευσης-αποχέτευσης.
<ul style="list-style-type: none">• Ευκαιρίες (Opportunities):<ul style="list-style-type: none">○ Αξιοποίηση του Τομεακού Προγράμματος Μεταφορών και του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) για βελτίωση διαπεριφερειακών συνδέσεων.○ Σύνδεση επενδύσεων σε υποδομές με τον τουρισμό, την εξωστρέφεια και την πράσινη μετάβαση (π.χ. βιώσιμη αστική κινητικότητα, intermodal logistics).○ Δημιουργία κόμβων logistics και διασυνοριακών υποδομών.○ Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για «έξυπνες μεταφορές».	<ul style="list-style-type: none">• Απειλές (Threats):<ul style="list-style-type: none">○ Αυξανόμενα κλιματικά φαινόμενα (κατολισθήσεις, πλημμύρες) που φθείρουν το οδικό δίκτυο και αυξάνουν το κόστος συντήρησης.○ Περιορισμοί χρηματοδότησης για μεγάλα έργα υποδομών σε συνθήκες δημοσιονομικής πίεσης.○ Πληθωρισμός και αύξηση κόστους υλικών.○ Διοικητικές καθυστερήσεις και πολυνομία.

3. Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση της Κλιματικής Κρίσης

Η Ήπειρος είναι ιδιαίτερα ευάλωτη σε **ακραία καιρικά φαινόμενα**, κυρίως έντονες βροχοπτώσεις, πλημμύρες και κατολισθήσεις, λόγω ορεινής μορφολογίας, διασπαρμένων οικισμών και ευαίσθητων οικοσυστημάτων.

Συνοπτική SWOT

<ul style="list-style-type: none">• Δυνατά Σημεία (Strengths):<ul style="list-style-type: none">○ Προγραμματίζονται ή βρίσκονται υπό υλοποίηση σημαντικός αριθμός νέων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, αποχέτευσης και ενεργειακής αναβάθμισης.○ Μεγάλη εμπειρία σε έργα περιβαλλοντικής προστασίας.	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):<ul style="list-style-type: none">○ Ετερογένεια και αποσπασματικότητα τοπικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, με διαφορετικό επίπεδο ετοιμότητας μεταξύ Δήμων.○ Δυσκολίες πρόσβασης σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές σε συνθήκες κρίσης, λόγω γεωγραφίας και κατάστασης δικτύου.○ Περιοχές υψηλού κινδύνου για πλημμύρες/πυρκαγιές.○ Ανεπαρκής εξοπλισμός σε ορισμένους δήμους.
<ul style="list-style-type: none">• Ευκαιρίες (Opportunities):<ul style="list-style-type: none">○ Προγράμματα πολιτικής προστασίας της ΕΕ για ανθεκτικές υποδομές και κλιματική προσαρμογή.○ Δυνατότητα υλοποίησης φυσικών – βασισμένων στη φύση λύσεων (nature-based solutions) σε ποτάμια και παράκτιες ζώνες.	<ul style="list-style-type: none">• Απειλές (Threats):<ul style="list-style-type: none">○ Κλιματική κρίση με αυξανόμενη συχνότητα και ένταση φαινομένων (έντονες βροχοπτώσεις, πυρκαγιές, διάβρωση ακτών).○ Περιορισμένη διαθεσιμότητα εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού σε επίπεδο ΟΤΑ για σύνθετο κλιματικό σχεδιασμό.

4. Καινοτομία, Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα

Η Ηπειρωτική οικονομία χαρακτηρίζεται από **κυριαρχία μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων**, ισχυρή παρουσία του πρωτογενούς τομέα και του τουρισμού, αλλά χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ ένταση Έρευνας & Ανάπτυξης (R&D).

Καίρια θεσμική τομή είναι η ίδρυση, το 2024, του **Γραφείου Έρευνας & Καινοτομίας της Περιφέρειας Ηπείρου**, που:

- διασυνδέει ΜΜΕ με ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα,
- λειτουργεί στο πλαίσιο της **Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)**,
- έχει υπογράψει μνημόνια συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ).

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και τα τμήματα πληροφορικής/μηχανικών παρέχουν σημαντικό ερευνητικό και ανθρώπινο δυναμικό σε πεδία όπως τα δεδομένα, τα υπολογιστικά συστήματα, η υγεία και οι βιοεπιπτώσεις.

Συνοπτική SWOT

<ul style="list-style-type: none">• Δυνατά Σημεία (Strengths):<ul style="list-style-type: none">○ Ισχυρή πανεπιστημιακή και ερευνητική βάση (Παν. Ιωαννίνων) με δυνατότητες σε επιστήμες υγείας, αγροδιατροφή, πληροφορική.○ Νέο Γραφείο Έρευνας & Καινοτομίας και ανασυγκροτημένο Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας.○ Ισχυρός αγροδιατροφικός τομέας με εξαγωγή προϊόντα.	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):<ul style="list-style-type: none">○ Μικρό μέσο μέγεθος επιχειρήσεων, περιορισμένες δυνατότητες επενδύσεων R&D και χαμηλή εξαγωγική βάση.○ Έλλειψη πιστοποιήσεων και τυποποίησης σε πολλούς κλάδους.○ Αποσπασματική δικτύωση μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών φορέων και αυτοδιοίκησης, ειδικά εκτός Ιωαννίνων.
<ul style="list-style-type: none">• Ευκαιρίες (Opportunities):<ul style="list-style-type: none">○ Διεθνής ζήτηση για premium προϊόντα τροφίμων.○ Ανάπτυξη clusters καινοτομίας & συνεργιών.○ Εξαγωγές μέσω e-commerce και παγκόσμιων πλατφορμών.○ Διασύνδεση επιχειρήσεων με έρευνα και πανεπιστήμιο.○ Συμμετοχή σε διακρατικά/διασυνοριακά προγράμματα (Ελλάδα-Ιταλία κ.λπ.), αξιοποίηση branding Ηπείρου ως αυθεντικού τουριστικού και αγροδιατροφικού προορισμού.	<ul style="list-style-type: none">• Απειλές (Threats):<ul style="list-style-type: none">○ Ανταγωνισμός από πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες της ΕΕ στην προσέλκυση επενδύσεων και ταλέντου, αλλά και από χώρες χαμηλού κόστους.○ Κίνδυνος να παραμείνει η καινοτομία «νησίδες αριστείας» χωρίς διάχυση σε όλη την περιφερειακή οικονομία.○ Αστάθεια εξωτερικών αγορών λόγω γεωπολιτικών εξελίξεων.

5. Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη

(α) Υφιστάμενη κατάσταση

Στον ψηφιακό τομέα, η Ήπειρος κινείται σε **μεταβατική φάση**:

- Χρηματοδοτούνται έργα **αναβάθμισης δημόσιων υπηρεσιών με ΤΠΕ** (π.χ. ψηφιοποίηση υπηρεσιών).
- Το Γραφείο Έρευνας & Καινοτομίας περιλαμβάνει ειδική θέση για **ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών και ψηφιοποίηση**, σηματοδοτώντας μια πιο συστηματική προσέγγιση.

Παράλληλα, τα τμήματα πληροφορικής και μηχανικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων προσφέρουν μεταπτυχιακές σπουδές σε **Μηχανική Δεδομένων, Πληροφορική και Υπολογιστικά Συστήματα**, δημιουργώντας δεξαμενή ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, που αποτελεί προϋπόθεση για ανάπτυξη εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης.

Ωστόσο, η **διοικητική και επιχειρηματική υιοθέτηση ψηφιακών λύσεων και ΑΙ** βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο:

- έντονες ψηφιακές ανισότητες μεταξύ αστικών κέντρων και ορεινών/αγροτικών περιοχών,
- περιορισμένη ψηφιακή ωριμότητα πολλών μικρών επιχειρήσεων,
- απουσία ολοκληρωμένης περιφερειακής στρατηγικής για χρήση ΤΝ σε κρίσιμους τομείς (πολιτική προστασία, υγεία, τουρισμός, αγροδιατροφή).

Συνοπτική SWOT

<ul style="list-style-type: none">• Δυνατά Σημεία (Strengths):<ul style="list-style-type: none">○ Πανεπιστημιακή και ερευνητική υποδομή σε πληροφορική, data engineering και συναφή πεδία.○ Έναρξη υλοποίησης ψηφιακών έργων (έξυπνες πόλεις, ψηφιοποίηση υπηρεσιών) και συμμετοχή σε εθνικές πλατφόρμες.	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):<ul style="list-style-type: none">○ Ψηφιακό χάσμα μεταξύ αστικών και ορεινών/αγροτικών περιοχών. (ευρυζωνική κάλυψη, δεξιότητες, εξοπλισμός).○ Περιορισμένη χρήση δεδομένων και ΑΙ στη λήψη αποφάσεων από δημόσιους φορείς και ΜΜΕ.
<ul style="list-style-type: none">• Ευκαιρίες (Opportunities):<ul style="list-style-type: none">○ Χρηματοδοτικά εργαλεία για ψηφιακό μετασχηματισμό στο εθνικό πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» και στο Ταμείο Ανάκαμψης.○ Εφαρμογές ΑΙ σε τουρισμό, αγροδιατροφή, υγεία, πολιτική προστασία και ενεργειακή διαχείριση, με βάση τα τοπικά πλεονεκτήματα.	<ul style="list-style-type: none">• Απειλές (Threats):<ul style="list-style-type: none">○ Κίνδυνος ενίσχυσης κοινωνικών και χωρικών ανισοτήτων εάν ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν σχεδιαστεί με κριτήριο τη συμπερίληψη.○ Θέματα κυβερνοασφάλειας, προστασίας προσωπικών δεδομένων και εμπιστοσύνης των πολιτών σε ψηφιακές/ΑΙ λύσεις.○ Ταχεία τεχνολογική εξέλιξη που μπορεί να αφήσει πίσω το ανθρώπινο δυναμικό.

6. Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός

Η Ήπειρος διαθέτει σημαντικό **φυσικό κεφάλαιο** (βουνά, ποτάμια, λίμνες, παράκτιες ζώνες, πυκνό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών) και ταυτόχρονα σημαντικό δυναμικό σε **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)**.

Η νέα **Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων Ηπείρου (ΜΕΑ)**, επένδυση 52,6 εκ. €, έχει μέγιστη δυναμικότητα 105.000 τόνους/έτος, ανακτά ~17.000 τόνους ανακυκλώσιμων υλικών και παράγει περίπου 10.800 MWh πράσινης ενέργειας ετησίως, με εξοικονόμηση 12.000 τόνων CO₂.

Παράλληλα, εξελίσσεται σε εθνικό επίπεδο η αναθεώρηση του **ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τις ΑΠΕ**, με νέα κριτήρια χωροθέτησης αιολικών/φωτοβολταϊκών και περιορισμούς σε ευαίσθητες περιοχές (π.χ. φυσικές λίμνες, καλλιεργήσιμες εκτάσεις), κάτι που επηρεάζει άμεσα τον σχεδιασμό στην Ήπειρο.

Η πράσινη μετάβαση συνδέεται και με τον τουρισμό (ήπια ανάπτυξη, οικότουρισμός, πολιτιστικές διαδρομές, ΟΧΕ αρχαίων θεάτρων κ.λπ.).

Συνοπτική SWOT

<ul style="list-style-type: none">• Δυνατά Σημεία (Strengths):<ul style="list-style-type: none">○ Ισχυρή περιβαλλοντική ταυτότητα και πλούσια οικοσυστήματα.○ Δυνατότητα ανάπτυξης ΑΠΕ και ενεργειακής εξοικονόμησης.○ Σημαντικός αριθμός επενδύσεων σε έργα περιβάλλοντος/ενέργειας.	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):<ul style="list-style-type: none">○ Περιβαλλοντική ευαισθησία (NATURA 2000, υγρότοποι, λίμνη Παμβώτιδα κ.ά.) και πίεση από χρήσεις γης, με συγκρούσεις γύρω από χωροθέτηση ΑΠΕ.○ Ελλείψεις σε τοπικές πράσινες δεξιότητες (energy management, circular economy) σε μικρούς ΟΤΑ και ΜΜΕ.
<ul style="list-style-type: none">• Ευκαιρίες (Opportunities):<ul style="list-style-type: none">○ Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, στόχοι κλιματικής ουδετερότητας και αυξημένη ροή πόρων σε πράσινα έργα (ενέργεια, ύδρευση, αποχέτευση, κυκλική οικονομία).○ Ανάπτυξη ενεργειακών κοινοτήτων αγροτών, ΟΤΑ και πολιτών, με μείωση ενεργειακής φτώχειας.	<ul style="list-style-type: none">• Απειλές (Threats):<ul style="list-style-type: none">○ Κοινωνικές αντιδράσεις σε μεγάλα έργα ΑΠΕ αν δεν υπάρξει δίκαιη κατανομή ωφελειών και διαφάνεια στη χωροθέτηση.○ Κλιματική κρίση που μπορεί να επηρεάσει αρνητικά αγροτικά οικοσυστήματα, υδατικούς πόρους και τουριστική δραστηριότητα.

7. Υποστήριξη Προγραμμάτων (Διοικητική Ικανότητα & Τεχνική Βοήθεια)

Η Περιφέρεια Ηπείρου διαθέτει πλέον **ώριμες διαχειριστικά υπηρεσίες** με πολυετή εμπειρία από τις προηγούμενες περιόδους.

Παρά τις θετικές επιδόσεις, τονίζεται η ανάγκη για **επιτάχυνση της ωρίμανσης έργων**, ειδικά από Δήμους και άλλους φορείς υλοποίησης, ώστε να απορροφηθεί πλήρως ο προϋπολογισμός.

Παράλληλα, η Περιφέρεια εφαρμόζει οριζόντιες δομές υποστήριξης, όπως τα **ανοιχτά δεδομένα, το γεωχωρικό σύστημα ΓΕΩΔΟΡΥ, το πρόγραμμα «Διαύγεια»**, και το Γραφείο Έρευνας & Καινοτομίας.

Κρίσιμη πρόκληση παραμένει η **ανισοβαρής διοικητική ικανότητα** μεταξύ των φορέων: ενώ η Περιφέρεια και μεγάλοι Δήμοι διαθέτουν εμπειρία, μικροί ορεινοί δήμοι και άλλοι φορείς συχνά αντιμετωπίζουν ελλείψεις σε τεχνική επάρκεια και εξειδικευμένο προσωπικό.

Συνοπτική SWOT

<ul style="list-style-type: none">• Δυνατά Σημεία (Strengths):<ul style="list-style-type: none">○ Έμπειρη και λειτουργική υπηρεσία διαχείρισης με θετική μέχρι στιγμής πορεία ενεργοποίησης πόρων και πλήθος ενταγμένων έργων.○ Διαθέσιμα εργαλεία διαφάνειας και πληροφόρησης (open data, Διαύγεια, ΓΕΩΔΟΡΥ, ενημερωτικές πλατφόρμες).	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):<ul style="list-style-type: none">○ Πολυπλοκότητα διαδικασιών και υποστελέχωση ορισμένων υπηρεσιών.○ Περιορισμένη διοικητική και τεχνική επάρκεια σε μικρούς Δήμους και φορείς, με αποτέλεσμα καθυστερήσεις στην ωρίμανση και υλοποίηση έργων.○ Δυσκολίες ωρίμανσης τεχνικών έργων.
<ul style="list-style-type: none">• Ευκαιρίες (Opportunities):<ul style="list-style-type: none">○ Αξιοποίηση πόρων Τεχνικής Βοήθειας για στοχευμένη ενίσχυση ικανοτήτων (training, συστήματα, ανθρώπινο δυναμικό).○ Ψηφιοποίηση διαδικασιών προγραμματισμού και παρακολούθησης.	<ul style="list-style-type: none">• Απειλές (Threats):<ul style="list-style-type: none">○ Αυξανόμενη πολυπλοκότητα κανονιστικού πλαισίου, που επιβαρύνει διοικητικά τους μικρότερους φορείς.○ Κίνδυνος απώλειας πόρων εάν δεν επιταχυνθεί αρκετά η ωρίμανση μελετών και η υλοποίηση των έργων, ειδικά σε περιβάλλον πολλαπλών χρηματοδοτικών προγραμμάτων (ΕΣΠΑ, RRF, ΕΠΑ).

Αναπτυξιακή στρατηγική

Στρατηγική Περιφέρειας Ηπείρου 2026-2030

«Μια Ήπειρος Πράσινη, Έξυπνη και Κοινωνικά Συμπεριληπτική»

Η κεντρική στρατηγική επιλογή για την περίοδο 2026-2030 σηματοδοτεί τη μετάβαση από τη φάση της ανάπτυξης των βασικών υποδομών, στην **ολοκληρωμένη, ψηφιακή και πράσινη παραγωγική ανασυγκρότηση**, με επίκεντρο τον άνθρωπο και την κλιματική θωράκιση.

Στόχος είναι η μετεξέλιξη της Ηπείρου από μια οικονομία παραδοσιακών κλάδων και «πύλη εισόδου», σε έναν **αυτόνομο πόλο βιώσιμης ευημερίας** υψηλής προστιθέμενης αξίας. Στο νέο αυτό πρότυπο, η καινοτομία των Ιωαννίνων διαχέεται στο σύνολο της Περιφέρειας και η αυθεντικότητα του πρωτογενούς τομέα θωρακίζεται απέναντι στην κλιματική κρίση.

Η στρατηγική αυτή εδράζεται σε τρεις αλληλένδετους πυλώνες:

- 1. Ανάδειξη της «Πράσινης Καινοτομίας» και Παραγωγικός Μετασχηματισμός:** Αξιοποίηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της ενσωμάτωσης τεχνολογιών και της διασύνδεσης της παραγωγής με την έρευνα.
- 2. Χωρική Κοινωνική Συνοχή και Ανθεκτικότητα:** Άμβλυση των ανισοτήτων μεταξύ των αστικών κέντρων και της ορεινής/παράκτιας περιφέρειας μέσω της ψηφιακής σύγκλισης και της αναβάθμισης των υποδομών υγείας και πρόνοιας, διασφαλίζοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα των υποδομών και των οικισμών έναντι της κλιματικής αλλαγής.
- 3. Εξωστρέφεια μέσω Ποιότητας:** Ενίσχυση του brand name «Ήπειρος» στον τουρισμό εμπειρίας και στα προϊόντα αγροδιατροφής, με στόχο τη διεθνή αναγνωρισιμότητα και τη διείσδυση σε αγορές υψηλών απαιτήσεων.

Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι (ΑΣ) του ΠΠΑ Ηπείρου 2026-2030

Το Πρόγραμμα εξειδικεύεται στους 7 στόχους του ΠΠΑ, ενσωματώνοντας τα ευρήματα της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης:

ΑΣ 1: Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη

Στρατηγική: Ανάσχεση της δημογραφικής συρρίκνωσης και καταπολέμηση του κινδύνου φτώχειας

- Προτεραιότητες:** Διασύνδεση των κοινωνικών παροχών με ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για νέους και γυναίκες. Ενίσχυση υποδομών υγείας και πρόνοιας στις ορεινές και παραμεθόριες περιοχές για τη συγκράτηση του πληθυσμού. Αξιοποίηση του αθλητισμού ως οριζόντιου εργαλείου κοινωνικής συνοχής, πρόληψης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής, με έμφαση στην καθολική πρόσβαση

ΑΣ 2: Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών

Στρατηγική: Βελτίωση της ενδοπεριφερειακής συνοχής και της οδικής ασφάλειας.

- **Προτεραιότητες:** Ολοκλήρωση των κάθετων αξόνων και των συνδέσεων με την Ιόνια και Εγνατία Οδό. Αναβάθμιση του επαρχιακού δικτύου που παρουσιάζει προβλήματα ασφάλειας και βελτίωση της προσβασιμότητας προς τουριστικούς και παραγωγικούς πόλους.

ΑΣ 3: Καινοτομία, Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα

Στρατηγική: Μετασχηματισμός του παραγωγικού μοντέλου μέσω της «Οικονομίας της Γνώσης» και της ποιότητας.

- **Προτεραιότητες:** Αξιοποίηση του οικοσυστήματος καινοτομίας και του νέου Γραφείου Έρευνας & Καινοτομίας για τη διασύνδεση του Πανεπιστημίου με τις τοπικές ΜΜΕ. Branding των αγροδιατροφικών προϊόντων και ενίσχυση του τουρισμού εμπειρίας 4 εποχών.

ΑΣ 4: Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Στρατηγική: Γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ αστικών κέντρων και υπαίθρου.

- **Προτεραιότητες:** Ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας. Επέκταση ευρυζωνικών δικτύων σε απομακρυσμένες περιοχές και ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων για τους πολίτες.

ΑΣ 5: Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός

Στρατηγική: Ισόρροπη ανάπτυξη με σεβασμό στο μοναδικό φυσικό περιβάλλον της Ηπείρου.

- **Προτεραιότητες:** Προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας (διαχείριση αποβλήτων/υδάτων). Χωροταξικός εξορθολογισμός των ΑΠΕ για την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου, παράλληλα με την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων.

ΑΣ 6: Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση της Κλιματικής Κρίσης

Στρατηγική: Ενίσχυση της ανθεκτικότητας (resilience) έναντι φυσικών καταστροφών.

- **Προτεραιότητες:** Υλοποίηση έργων αντιπλημμυρικής θωράκισης και πρόληψης κατολισθήσεων. Ενίσχυση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας με σύγχρονα μέσα και σχέδια διαχείρισης κινδύνου για την προστασία οικισμών και παραγωγικού κεφαλαίου.

ΑΣ 7: Διοικητική Υποστήριξη

Στρατηγική: Άρση των διοικητικών ανισοτήτων και επιτάχυνση της ωρίμανσης έργων.

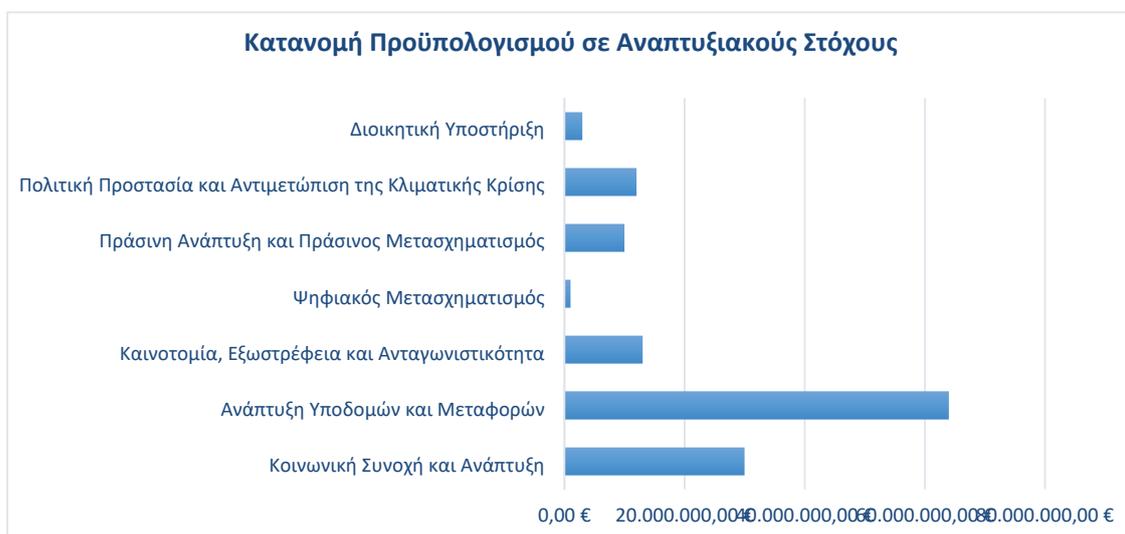
- **Προτεραιότητες:** Τεχνική υποστήριξη μικρών και ορεινών Δήμων που στερούνται τεχνικών υπηρεσιών. Ψηφιοποίηση διαδικασιών παρακολούθησης του Προγράμματος για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ταχείας απορρόφησης των πόρων.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ηπείρου 2021-2027 ανέρχεται στα 133 εκατομμύρια ευρώ και αναλύεται ανά Αναπτυξιακό Στόχο ως εξής:

Αναπτυξιακός Στόχος	Κατανομή Π/Υ
Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη	30.000.000,00 €
Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών	64.000.000,00 €
Καινοτομία, Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα	13.000.000,00 €
Ψηφιακός Μετασχηματισμός	1.000.000,00 €
Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός	10.000.000,00 €
Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση της Κλιματικής Κρίσης	12.000.000,00 €
Διοικητική Υποστήριξη	3.000.000,00 €
Σύνολο	133.000.000,00 €

Ήδη έχει εγκριθεί η ένταξη του έργου «Κατασκευή πανηπειρωτικού κλειστού γυμναστηρίου - αίθουσας πολλαπλών χρήσεων Ιωαννίνων», με προϋπολογισμό 24.000.000,00 €, σύμφωνα με την 5748/2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΑΔΑ: ΨΧΣΛΗ-ΙΦΘ).

Η δε ποσοστιαία κατανομή του προϋπολογισμού του Προγράμματος ανά Αναπτυξιακό Στόχο αποτυπώνεται στο παρακάτω ραβδόγραμμα:

Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΠΑ

Προτείνεται ως Υπηρεσία Διαχείρισης για το ΠΠΑ η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Γενικής Διεύθυνσης Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία θα αναλάβει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 132 του ν. 4635/2019.

Για την προετοιμασία αλλά κυρίως για την υλοποίηση και εξέλιξη του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας για την περίοδο 2026-2030, έχουν εκδοθεί κανονισμοί και οδηγίες με σκοπό την ορθολογική, χρηστή και σωστή υλοποίηση του ΠΠΑ, με κανόνες, για την μεγιστοποίηση των ωφελειών της Περιφέρειας. Οι κανονισμοί, πολιτικές και οδηγίες καθώς και κάθε τι που αποτελεί κανονιστικό έγγραφο αποτελούν το Κανονιστικό Πλαίσιο που πρέπει να ακολουθηθεί.

Άρθρο 5
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 9 Ιανουαρίου 2026

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

